

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 460

van **ROOSMARIJN BECKERS**

datum: 20 maart 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

'Week van de lentekriebels' - Lespakket lagere school

In de week van 9 tot 13 maart vond de zogenaamde 'Week van de lentekriebels' plaats, een initiatief van Sensoa dat ieder jaar een bepaald aspect van seksualiteit en seksuele voorlichting voor jongeren belicht. Dit jaar stond de week in het teken van het thema soa's (seksueel overdraagbare aandoeningen), waarbij Sensoa in haar perscommunicatie onder andere het educatieve spel 'Better safe than soa' en een online quiz aanpreeft.

Uit interesse bezocht ik de bijbehorende site www.sensoa.be/week-van-de-lentekriebels, waar lesmateriaal te vinden is omtrent het thema soa's voor het lager onderwijs. De website stelt dat dit lesmateriaal geschikt is voor kinderen "van 9 tot 12 jaar". In de praktijk betekent dit dus eigenlijk dat dit materiaal al gebruikt kan worden vanaf het derde of vierde leerjaar. Concreet bestaat het betrokken lesmateriaal uit een aflevering van 'De dokter Bea show' met bijbehorende bordboekpresentatie en oefeningen over het thema soa's (lesmodule 14). In de bijbehorende oefeningen met doe-blaadjes komen onder andere aan bod: woordenschat bij soa's en condooms, kennis over soa's, vaardigheden bij condoomgebruik en een opdracht voor thuis.

Nu is De dokter Bea show niet geheel onomstreden. Bepaalde ouders vinden de show niet geschikt voor hun jonge kinderen en laten hen daarom niet naar dit programma kijken, wat hun goed recht is. Iedere ouder heeft namelijk het recht om zijn/haar kinderen op te voeden op de manier die volgens hem/haar het beste lijkt, zeker als het gaat om fundamentele levenslessen zoals seksuele opvoeding. De dokter Bea show durft immers ook nogal vaak te technisch en te los omgaan met het gegeven van seksualiteit zonder dit altijd te koppelen aan het relationele aspect.

Ook kan ik me inbeelden dat veel ouders hun wenkbrauwen zullen fronsen bij de gedachte dat Sensoa lessenspakketten over specifiek het onderwerp soa's samenstelt die al geschikt zouden zijn voor kinderen vanaf 9 jaar. Dat kinderen op die leeftijd zouden moeten weten dat baby's niet met de ooievaar worden gebracht en dus ingelicht moeten worden over seks en procreatie, tot daar aan toe, maar om het nu echt expliciet over soa's en condoomgebruik te hebben bij kinderen vanaf 9 jaar is voor velen toch net een stap te ver. Ook zijn er onderzoeken die stellen dat een te vroege seksualisering van jonge kinderen mogelijk nefaste gevolgen heeft op het gebied van seksualiteit en relatievorming.

Ten slotte moeten we in deze multiculturele en multireligieuze samenleving ook in acht nemen dat ouders met een religieuze, levensbeschouwelijke of culturele achtergrond waar seksuele opvoeding in de lagere school niet gebruikelijk is, mogelijk verzet zouden

aantekenen tegen dat soort lessen en hun kinderen mogelijk zouden weghouden van school op dagen waarop deze seksuele opvoeding wordt gegeven.

1. Hoe evalueert de minister het feit dat deze lessen omtrent soa's al gegeven zouden worden aan kinderen vanaf 9 jaar? Is dit niet wat te jong?
2. Op basis van welke criteria heeft Sensoa bepaald dat dit lesmateriaal al geschikt zou zijn voor kinderen vanaf 9 jaar? Wat is daarvoor hun wetenschappelijke basis? Hebben zij de mogelijke negatieve gevolgen omtrent een te vroege seksualisering van jonge kinderen in acht genomen?
3. Wat indien er ouders uit religieuze, levensbeschouwelijke, culturele of andere redenen totaal afkerig staan ten opzichte van seksuele opvoeding bij kinderen op lagereschoolleeftijd en deze noch op school, noch zelf willen aanleren?
4. Zal de minister eventueel initiatieven nemen die bovenvermelde kanttekeningen in acht nemen?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 460 van 20 maart 2020

van **ROOSMARIJN BECKERS**

- 1-2. Sensoa volgt de wetenschappelijk onderbouwde [WHO Standards for Sexuality Education in Europe](#). Relationele en seksuele vorming is daarin steeds leeftijdsadequaat, vertrekkende van de vragen en noden van leerlingen, en gestoeld op het mensenrechtenkader. In deze standaard stelt de WHO dat het goed is om kinderen van 9-12 jaar kennis te laten maken met anticonceptie.

Kinderen worden hierbij niet aangemoedigd om seksueel actief te worden. Integendeel, ze worden bewust gemaakt van enkele onbedoelde gevolgen en risico's die onveilige seks met zich meedraagt. Hoewel de leeftijd waarop jongeren de eerste keer seks hebben de laatste jaren stijgt, weten we uit onderzoek dat in Vlaanderen 4,7% van de jongens en 2,8% van de meisjes tussen 13 en 14 jaar aangeeft [al seks te hebben gehad](#). Daarom is het belangrijk dat we hen voordien al correcte informatie geven over veilig vrijen. Door op jonge leeftijd te tonen dat het goed is om te praten over condooms, soa's en soa-tests, vormt dit op latere leeftijd geen drempel om veilig te vrijen.

Goede en aangepaste relationele en seksuele vorming zorgt er immers voor dat kinderen op latere leeftijd op een gezonde manier hun seksualiteit kunnen beleven, waarbij ze zelf bewuste en kritische keuzes kunnen maken, respect hebben voor anderen en zich weerbaar kunnen opstellen. Het is wel een vereiste dat deze vorming aangepast is aan de leeftijd van de kinderen en jongeren. De dokter Bea-show is gemaakt in samenwerking met KetNet, en ook hun ontwikkelingspsychologe heeft zich hierover gebogen.

Zie [hier](#) voor een overzicht van de voordelen van relationele en seksuele vorming, zoals minder ongeplande zwangerschappen, abortussen, soa's, grensoverschrijdend gedrag etc. Hier worden ook enkele hardnekkige mythes ontkracht, waaronder vroege seksualisering.

3. In de huidige onderwijsdoelen voor het lager onderwijs zijn er meerdere aanknopingspunten te vinden rond relationele en seksuele opvoeding. Onder andere in het leergebied mens en maatschappij (zelfvertrouwen, eigen gevoelens verwoorden, omgaan met verschillen), sociale vaardigheden (respect voor anderen, weerbaarheid), natuur (lichamelijke veranderingen), gezondheid (gezonde leefgewoonten, nemen van voorzorgen om kans op ziekten te verminderen) enz. Bovendien erkennen de leerplannen van de verschillende koepels en GO! dat seksualiteit vanaf jonge leeftijd deel uitmaakt van het leven, dus ook van lagereschoolkinderen.

In bepaalde gevallen kan het leerprogramma worden aangepast aan het individuele profiel of de noden van de leerling. De onderwijsregelgeving voorziet deze mogelijkheid echter niet voor levensbeschouwelijke, culturele of andere persoonlijke overtuigingen. De leerlingen zullen de lessen dus moeten volgen.

Wel kunnen de school en de leerkracht trachten maximaal rekening te houden met de bezorgdheden die er leven bij ouders, bijvoorbeeld via bespreking in de schoolraad en ouderraad. Hierbij is het belangrijk om erkenning te geven aan de gevoeligheid van

het thema maar ook om seksualiteit en relationele en seksuele vorming positief te kaderen. Tijdens de lessen is het belangrijk om te zorgen voor een veilige omgeving, leerlingen niet onder druk te zetten, een positieve insteek te gebruiken en aangepast lesmateriaal te gebruiken (eventueel in samenspraak met de ouders). Scholen zijn hierbij vrij om te kiezen welk lesmateriaal zij gebruiken. Het filmpje en de werkbladen zijn daarbij slechts één van de mogelijkheden om rond relationele en seksuele vorming te werken en de relevante eindtermen te behalen.

4. Ik plan geen verdere initiatieven.